DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT

Direktoratet for høyere utdanning og
kompetanse
Postboks 1093
5809 Bergen

Deres ref	Vår ref	Dato
	22/4068-	22. september 2023

Tillegg nr. 3 til oppdragsbrevet til HK-dir for 2023

Vi viser til oppdragsbrev til Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) for 2023 samt tillegg til dette. Her følger tillegg nr. 3 til oppdragsbrev for 2023.

Oppdrag nr. 2023-06	**Oppfølging av Handlingplan for kjønns- og seksualitetsmangfold 2023 – 2026.**
Bakgrunn Det vises til regjeringens handlingsplan for kjønns- og seksualitetsmangfold 2023-2026 som ble lagt frem januar 2023. IMDi og HK-dir skal iverksette tiltak i planen, også i samarbeid med andre relevante aktører.	
Beskrivelse av oppdraget Tiltak 33: Utvikle en kompetansepakke om lhbt+ til bruk i norskopplæring, introduksjonsprogram og voksenopplæring. Det vises til planen for utfyllende tekst om tiltaket. HK-dir i samarbeid med IMDi får i oppdrag å iverksette oppdraget. HK-dir har hovedansvar for oppdraget. Tiltak 33 skal iverksettes innen utgangen av året.	
Frist:	Årlig rapportering 15. januar 2024, 2025 og 2026, samt ved behov.

Postadresse	Kontoradresse	Telefon*	Avdeling	Saksbehandler
Postboks 8019 Dep 0030 Oslo postmottak@aid.dep.no	Akersgata 64 www.aid.dep.no	22 24 90 90 Org.nr. 983 887 457	Integreringsavdelingen	Henrik Solvoll Navarsete 22 24 73 81

Oppdrag nr. 2023-07	Felles oppdrag - Oppfølging av forslag fra hurtigarbeidende gruppe om tiltak for økt arbeidsmarkedsintegrering blant fordrevne fra Ukraina

Bakgrunn

For å få en overordnet analyse av arbeidet med å få ukrainske fordrevne sysselsatt, samt innspill og forslag til tiltak som ved behov kan bidra til å styrke arbeidet med å få fordrevne ut i arbeid, satte AID ned en hurtigarbeidende arbeidsgruppe 22. mai 2023. Gruppen overleverte sin rapport 14. august 2023.

Arbeidsgruppen avdekket flere barrierer for arbeidsmarkedsintegreringen av ukrainere, og kom med en rekke forslag til tiltak for å løse disse. Kommunene og NAV har de siste årene vært opptatt av å rette tilbudet som gis til nyankomne inn mot varig tilknytning til arbeid gjennom formell kvalifisering. De fordrevne fra Ukraina står i en annen situasjon med i utgangspunktet et midlertidig opphold. De har i all hovedsak formell kompetanse, og kort tid i introduksjonsprogrammet innebærer i realiteten en forventning fra myndighetene om at den enkelte trer inn i tilgjengelige stillinger raskt, selv om jobben ikke nødvendigvis matcher den enkeltes medbrakte utdanning eller arbeidserfaring.

Manglende kompetanse og erfaring hos kommunene er en barriere for kvalitet i tilbudet, kapasitetsutfordringer er en annen. Ulikt syn på oppgave- og ansvarfordeling mellom kommunens flyktningtjeneste og NAV kan også by på utfordringer. Videre vurderer arbeidsgruppen manglende tilgang til balansert informasjon om både rettigheter og plikter til målgruppen selv, manglende kunnskap om hvor arbeidsgivere skal henvende seg for å rekruttere flyktninger og manglende tilgang til fleksibel språkopplæring som andre barrierer for å få inkludert nyankomne ukrainske flyktninger på arbeidsmarkedet. Til sammen har dette ført til store variasjoner i tilbudet som gis og for lite arbeidsretting i enkelte kommuner.

Arbeidsgruppen anbefaler flere tiltak, blant annet at det formidles en forventning om rask overgang til arbeid, selv om arbeidet ikke nødvendigvis matcher medbrakt kompetanse og erfaring. Videre anbefales det at det i samarbeid med partene i arbeidslivet utarbeides god informasjon og plan for formidling av hvordan arbeidsgivere kan bidra, samt informasjon om nødvendig språknivå. For å bidra til mer fleksibilitet i norskopplæringen anbefaler arbeidsgruppen at det utvikles et nasjonalt tilbud om digital norskopplæring. Arbeidsgruppen oppfordrer også til at samarbeid om lokale jobbmesser brukes aktivt for å matche arbeidsgivere med behov for arbeidskraft med flyktninger fra Ukraina som er klare for jobb. Videre anbefaler de at det utvikles yrkes-/bransjerettede kurs tilpasset fordrevne fra Ukraina, som kan kombineres med å være i arbeid.

Gruppen anbefaler også at målgruppen får samme signaler som praksisfeltet, inkludert god informasjon om rettigheter og plikt til egeninnsats for å bli økonomisk selvhjulpen. Gruppen anbefaler videre at det utvikles kompetansepakker om fleksibel norskopplæring og arbeidsrettet norskopplæring, kompetansepakke om samarbeid om arbeidsrettede kvalifiseringsløp og utvikling av en digital veileder for samarbeid mellom Arbeids- og

velferdsetaten og kommunene om introduksjonsprogram. Disse anbefalingene har IMDi, AVdir og HK-dir allerede startet oppfølgingen av.

Bedre bruk av kompetanseopplysninger er en forutsetning for å følge opp flere av anbefalingene fra arbeidsgruppa, blant annet for planlegging og gjennomføring av yrkes/ bransjerettede kurs og for å gi arbeidsgivere oversikt over tilgjengelig kompetanse. IMDi gjennomfører et større digitaliseringsprosjekt til og med 2024. Første versjon av ny løsning for kompetansekartlegging er allerede lansert. Løsningen innbefatter per nå ikke personer med kollektiv beskyttelse.

Det er viktig med et godt samarbeid med partene i arbeidslivet. Partene bør derfor involveres bredt i oppfølgingen av arbeidsgruppens anbefalinger, og KS må involveres både som arbeidsgiver og som tjenesteyter.

Oppfølgingen av flere av anbefalingene fra den hurtigarbeidende gruppen må ses i sammenheng med felles oppdrag til IMDi, AVdir, HK-dir Hdir og Udir om *Oppfølging av nasjonal plan for mobilisering av ressurser*.

Beskrivelse av deloppdragene
IMDi, HK-dir og AVdir får i oppdrag å følge opp forslag fra den hurtigarbeidende gruppen gjennom følgende deloppdrag:

Deloppdrag 1: Oppfølging av forslag til kommunikasjonstiltak
Det må på alle nivåer, nasjonalt, regionalt og lokalt, formidles samme budskap. Direktoratene får i oppdrag å sørge for at et felles budskap på en hensiktsmessig måte blir spredt ut til regionalt statlig nivå (herunder statsforvalterembetene), fylkesnivå og kommunalt nivå, herunder flyktningtjenesten, voksenopplæringen og NAV, samt den enkelte ukrainer. De fordrevne må få samme signaler som praksisfeltet, inkludert god informasjon om rettigheter og plikt til egeninnsats for å bli økonomisk selvhjulpne.

Budskapet skal baseres på vedlagte budskapsdokument (vedlegg 2).
Den juridiske veilederen på IMDi.no må videre oppdateres i overenstemmelse med vedlegg 3. Vedlegget er utarbeidet i tråd med en tolkningsuttalelse som er sendt IMDi separat. Statsforvalterne har fått i oppgave å veilede om det midlertidige regelverket gjennom tildelingsbrevet for 2023 og må gjøres kjent med oppdateringen og tolkningsuttalelsen.

IMDi har hovedansvaret for oppdraget.

Deloppdrag 2: Hurtigarbeidende prosjekt for samarbeid med partene
Direktoratene får i ansvar å etablere en prosjektgruppe, ledet av IMDi, med deltakere fra AVdir, IMDi, HK-dir og partene. Departementet avklarer deltakelsen fra partene. Målet for prosjektet er å utarbeide en budskapsplattform og gjennomføre en egen informasjonskampanje, rettet mot særlig relevante bransjer. Kampanjen vil kunne spres både gjennom offentlige nettsteder som nav.no, arbeidsplassen.no, og ved annonser i relevante (nett)aviser/plattformer, samt

gjennom sosiale medier som Facebook, LinkedIn og Instagram. Som en del av arbeidet skal det utarbeides informasjon som svarer ut følgende problemstillinger:

- Hvor kan arbeidsgivere henvende seg hvis de ønsker å rekruttere flyktninger?
- Hvordan kan de få kunnskap om tilgjengelig kompetanse?
- Hva er nødvendig språknivå? Hva kjennetegner de ulike språknivåene?
- Hvordan bør arbeidsgivere legger til rette for at flyktningene kan delta i språkopplæring og annen oppkvalifisering parallelt med jobb?
- Hvordan kan arbeidsgivere inngå i samarbeid om lokale jobbmesser for å matche arbeidsgivere med behov for arbeidskraft med flyktninger fra Ukraina som er klare for jobb?
- Hvordan kan partene bidra til at flere medlemsbedrifter/ bransjer med rekrutteringsbehov deltar på slike jobbmesser lokalt og regionalt?

Partene kan involveres i arbeidet med deloppdrag 3-5 gjennom bruk av den hurtigarbeidende prosjektgruppa.

IMDi får hovedansvar for å anskaffe og følge opp/utarbeide kampanje i samarbeid med øvrige direktorat. Tentativ kampanjeperiode er november-desember 2023.

Deloppdrag 3: Tilgjengeliggjøre kompetanseopplysninger på aggregert lokalt nivå
Direktoratene skal i samråd med KS og eventuelt andre relevante aktører, sørge for at kompetansekartleggingen av bosatte fordrevne fra Ukraina kan utnyttes best mulig, slik at flere går raskt over i arbeid. IMDi skal sørge for at de lokale aktørens behov møtes ved tilpasninger av digitale løsninger og faglig støtte.

Del 1:

a) Beskrive behov og utarbeide veiledningsmateriale for at kommuner, NAV og arbeidsgivere kan ta i bruk kompetanseopplysninger på individ- og aggregert nivå. Dette ses i sammenheng med oppdraget om nasjonal plan for mobilisering av ressurser. Utveksling av kompetanseopplysninger med NAV må skje i trygge kanaler.

b) Innrette og prioritere IMDis pågående digitaliseringsarbeid for å møte behovene til kommuner, NAV og arbeidsgivere, jf. pkt. a. Dette inkluderer vurdering av behov for en selvbetjeningsløsning hvis antall fordrevne fra Ukraina forsetter å stige.

Del 2:

Ta i bruk funksjonalitet utviklet på IMDis nye digitale plattform som møter behovene for kommuner, NAV og arbeidsgivere for kompetanseopplysninger for bosatte personer med kollektiv midlertidig oppholdstillatelse. Iverksettes etter avtale med departementet.

Partene i arbeidslivet bør involveres i arbeidet.
IMDi har hovedansvaret for oppdraget.

Deloppdrag 4: Yrkes-/bransjerettede kurs på bakgrunn av etterspurt kompetanse i arbeidsmarkedet
Direktoratene får i oppdrag å utrede om det er hensiktsmessig å foreslå og utarbeide korte yrkes-/bransjerettede kurs som både kan gjennomføres innenfor rammene av introduksjonsprogrammet og av arbeidssøkere som har avsluttet introduksjonsprogram, og eventuelt i kombinasjon med ordinært arbeid.

Det må avklares hvilke bransjer det er behov for kurs innenfor, og hvordan dette kan gjennomføres. I arbeidet skal direktoratene både se hen til innretning av AMO-kurs i NAV, HK-dir sine profiler for grunnleggende ferdigheter i ulike yrker, og mulighetsrommet innenfor bruken av integreringstilskuddet og eventuelle tilbud eller muligheter i fylkeskommunens regi.

Videre bør det vurderes hvorvidt en eventuell anskaffelse skal gjennomføres nasjonalt (nettbaserte kurs) eller lokalt. Ved anskaffelser lokalt bør det bli sett hen til aggregerte kompetanseopplysninger om målgruppen lokalt.

Både utredning og en eventuell anskaffelse bør gjennomføres hurtig gitt dagens situasjon.

Partene i arbeidslivet bør involveres i arbeidet.
AVdir har hovedansvaret for oppdraget.

Deloppdrag 5: Nasjonalt tilbud om digital norskopplæring
HK-dir skal i samarbeid med IMDi etablere et nasjonalt tilbud om digital lærerstyrt opplæring i norsk som kan kombineres med arbeid. Målet er å få etablert et nasjonalt tilbud om digital norskopplæring som skal iverksettes så tidlig som mulig i 2024 og senest innen utgangen av 1. kvartal 2024. Etableringen kan skje enten i form av en tilskuddsordning og/eller en anskaffelse fra HK-dir. Arbeidet skal bygge på eksisterende kunnskapsgrunnlag om voksnes læring og digital fjernundervisning. Oppdragsbesvarelse med anbefalt løsningsforslag skal inneholde fremdriftsplan og administrative og økonomiske konsekvenser. Løsningsforslaget skal kunne ivareta krav til kvalitet i opplæringen, mål for oppnådd språknivå og dimensjoneringshensyn.

Partene i arbeidslivet bør involveres i arbeidet.
HK-dir har hovedansvaret for oppdraget.

Finansiering
Oppdragene gjennomføres innenfor direktoratenes gjeldende driftsrammer.

Frist:	Deloppdrag 1: løpende Deloppdrag 2: 31.12.23 Deloppdrag 3, 1 a: 1.11.23 Deloppdrag 3, 1 b: 21.11.23 Deloppdrag 3, 2: fristen settes etter nærmere avtale med departementet. Deloppdrag 4: 15.11.23 Deloppdrag 5: Forslag til innretning 15.11.23. Iverksettelse senest 1. kvartal 2024

Med hilsen

Cecilie Uteng (e.f.)
fung. avdelingsdirektør

Henrik Solvoll Navarsete
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi
Integrerings- og mangfoldsdirektoratet
Riksrevisjonen